

Dnr :KS2022/39-8

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Komplettering till internkontrollplan 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar kompletteringen till kommunstyrelsens internkontrollplan 2021.

Ärendet

Kommunstyrelsen begärde på sammanträde i april 2022 en komplettering avseende sin egen internkontrollplan. Kompletteringen gällde två av fyra kontrollmoment i internkontrollplanen;

Den första processen är elavbrott där kontrollmomentet är att kontroll ska enligt rutin ske regelbundet av att reservkraftverk fungerar. Kommunstyrelsen önskar en beskrivning av hur riskerna med elavbrott hanterats under 2021. Reservkraft har av fastighetsenheten på samhällsbyggnadsförvaltningen testkörts enligt schema under 2021 och detta finns dokumenterat. I samband med 2022 års påbörjade översyn av såväl beredskapsförråd som kontinuitetsutbildning har det dock uppdagats att en rutin för genomgång av reservkraft med tillhörande ansvarsfördelningen saknas. Det finns ett identifierat behov av kontinuitetsplanering i kommunen där reservkraft är en viktig del. Inköp av reservkraftverk samt därtill inkopplingar för nödvatten behövs men det måste grunda sig på en risk- och sårbarhetsanalys. Bollebygds kommun behöver stärka sin förmåga att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet vid planerade och oplanerade driftavbrott i bl a elförsörjningen. Detta arbete pågår och risk- och sårbarhetsanalys ska göras under hösten 2022.

Den andra processen är inköp där kontrollmomentet är uppföljning av leverantörer med stor inköpsvolym för att säkerställa avtalade villkor och priser. Kommunstyrelsen önskar en redogörelse kring eventuella avvikelser från kommunens upphandlingspolicy, samt en redogörelse för hur mycket som köpts utanför avtal under 2021. Under 2021 fakturerades kommunen ca 315 mnkr från 1150 olika leverantörer. Det finns ingen automatisk sammanställning av hur mycket som köpts på gällande avtal utan det görs en manuell uppföljning varje år för att säkerställa god intern kontroll.

En fördjupad uppföljning har genomförts av samtliga leverantörer som fakturerat över 200 tkr, vilket motsvarar 178 leverantörer och ett totalt värde av 287 mnkr. Av de har merparten bedömts vara i enlighet med gällande avtal och lagar. Det rör sig om både upphandlade avtal och olika former av kundval t ex grundskola eller personlig assistans. I samband med uppföljningen bedömdes det finns tveksamheter kring 25 av de avtalade leverantörerna för ett värde av 23 mnkr, där en fördjupad genomgång tillsammans med ansvarig förvaltning har genomförts. Kommunstyrelseförvaltningen har i den granskningen bedömt 12 leverantörer till ett värde av 12 mnkr som felaktiga upphandlingar eller att det saknas avtal helt.

De två största leverantörerna står för 8 mnkr och avser placeringar inom socialtjänsten som genomfördes för flera år sedan och som bedömts som svåra att bryta. Kommunstyrelseförvaltningen har ej upphandlat julgåvor, för utbildningsnämnden har inga avvikelser hittats. Övriga 8 leverantörer för totalt 3 mnkr återfinns inom samhällsbyggnadsförvaltningen, där det kan finnas förmildrande omständigheter i några fall (t.ex. att avtal precis löpt ut eller att ett behov uppstått tillfälligt).

Av de 287 mnkr som fakturerats från de största leverantörerna har alltså 12 mnkr (eller ca 4 %) identifierats som felaktiga.

I ekonomisystemet kan leverantörer flaggas som ramavtalsleverantör, men det är ett ganska trubbigt att använda som mått på felaktiga inköp eftersom ett inköp kan vara i enlighet med regler trots att det inte finns ett gällande ramavtal. Det kan t.ex. röra sig om enskilda direktupphandlingar, skolplatser eller olika former av avtalssamverkan. För leverantörer som ej flaggats som avtalsleverantörer har en mindre sammanställning genomförts.

Det fanns 2021 totalt 437 leverantörer som fakturerar under 10 tk, till ett totalt värde av 1,6 mnkr. Dessa bedöms som ok då det saknas krav på hur dessa inköp ska genomföras.

Det fanns 425 leverantörer som fakturerat mellan 10 tkr och 200 tkr, det totala värdet är strax under 20 mnkr. Hur stor andel av dessa inköp som är korrekt gjorda går inte att avgöra utan att genomföra en totalgranskning av de ca 2 400 fakturorna, men det är sannolikt att merparten av dessa leveranser är ok utifrån stickprovskontroll. För sammanställningens skull kan dock antas att 50 % är korrekta. Om de 12 mnkr som identifierats som felaktiga hos de största leverantörerna läggs till dessa uppgår andelen felaktiga inköp till ca 7 % av den totala fakturavolymen. Om det istället antas att samtliga leverantörer mellan 10 tkr och 200 tkr är felaktiga skulle andelen felaktiga inköp istället vara ca 10 %.

Det har inte gjorts någon kontroll att avropen som genomförts är på varor som faktiskt är upphandlade utan enbart att det är en leverantör som har avtal med kommunen. Sannolikt är därför avtalsefterlevnaden sämre än vad som framgår i denna genomgång, för att åstadkomma ett säkrare underlag behöver en manuell fakturagranskning genomföras i stor skala.

Även om denna uppföljning som genomförts och har varit ganska tidskrävande med en stor mängd manuellt arbete finns en del brister och felkällor. För att få tillgång till bättre statistik på varunivå och för att kunna göra bättre avtalsuppföljningar behövs

ett inköpssystem. En utredning om vilka konsekvenser ett sådant införande skulle få pågår.

Skickas till

Controller/ekonom

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef